

Број: **03/6-50-14-12-15/15**

Сарајево: 3.12.2015.

ИЗВЈЕШТАЈ СА ТЕМАТСКЕ СЈЕДНИЦЕ

ПОВОДОМ 3. ДЕЦЕМБРА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ОДРЖАНЕ 3.12.2015,

Генерална скупштина Уједињених народа (УН) у октобру 1992. године усвојила је резолуцију којом је 3. децембар проглашен Међународним даном лица с инвалидитетом.

Циљ обиљежавања Међународног дана лица с инвалидитетом је постизање бољег размијевања проблема инвалидитета у широј друштвеној заједници, остварење свих права које лица с инвалидитетом имају, те њихова потпуна укљученост у друштво у којем живе.

Тим поводом, Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ 03.12.2015, одржала је тематску сједницу.

Тематску сједницу је отворио предсједавајући Заједничке комисије за људска права, Борислав Бојић, а након тога су се обратили Предраг Јовић, замјеник министарке за људска права и избјеглице БиХ, Елвира Бешлија, предсједница Савјета за лица са инвалидитетом БиХ, Зоран Добраш, предсједник Координационог одбора организација лица са инвалидитетом Републике Српске и члан Савјета за особе са инвалидитетом БиХ, Амира Крехић, шефица Одјела за праћење права лица са инвалидитетом институције Омбудсмена за људска права БиХ, Ахмет Баљић, директор Фонда за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом ФБИХ.

Босна и Херцеговина је 2009. године ратификовала Конвенцију УН-а о правима лица с инвалидитетом, а у марту 2010. године и Опциони протокол, чим се обавезала да примјењује и проводи међународне стандарде у области инвалидности.

На сједници је истакнут проблеме сиромаштва, високе стопе незапослености и искључености из друштва, и други низ проблем са којима се лица с инвалидитетом свакодневно суочавају.

Лица са инвалидитетом у БиХ имају ограничене могућности школовања и ограничен приступ јавним објектима и институцијама. Државне институције се дјелимично придржавају закона који налажу осигурање једнаких права у друштву за лица са инвалидитетом.

Усвојеном Политиком о инвалидности у БиХ, 2008. године приступило се изради и усвајању стратегија о инвалидности у Федерацији БиХ и Републици Српској. Ове стратегије усклађене су са Конвенцијом УН-а и регулишу питања из 23 области живота и рада лица с инвалидитетом. Ријеч је о областима социјалне заштите, живота у заједници, приступа здравству, професионалне рехабилитације, оспособљавања и запошљавања, образовања, приступа информацијама, културе и спорта.

На основу показатеља надлежних институција, статистика показује да готово 2/3 укупног броја одраслих лица са инвалидитетом живи близу или испод званичне линије сиромаштва. Запослена лица са инвалидитетом најчешће примају минималне накнаде. Висока стопа незапослености ове популације настаје усљед недостатка знања и вјештина које се траже на тржишту рада, због стања БиХ економије, мали је капацитет запошљавања и ријетког и спорадичног отварања нових радних мјеста.

На крају сједнице закључено је да ће Заједничка комисија за људска права, на основу стенограма са данашње сједнице, предложит закључке који ће бити достављени Представничком дому и Дому народа ПСБиХ на усвајање.

ПРИЈЕДЛОГ ЗАКЉУЧАКА

1. Заједничка комисија предлаже Парламентраној скупштини БиХ да, подузме потребне мјере, како би се повећао буџет за остваривање права лица са инвалидитетом у Босни и Херцеговини.

2. Препоручује се, Централној изборној комисији да учини напоре како би се поштовали механизми прописани подзаконским актима Централне изборне комисије о начину гласања лица са инвалидитетом у БиХ, те да се гласачки материјали прилагоде стању и потребама лица са инвалидитетом.
3. Заједничка комисија сматра да је обавеза свих нивоа власти, Владе Федерације БиХ, Владе Републике Српске и Брчко Дистрикта, локалних заједница те свих надлежних институција да раде на повећању броја запошљавања лица са инвалидитетом.
4. Позивају се медији у Босни и Херцеговини да промовишу позитивне примјере запошљавања и промоције запошљавања лица са инвалидитетом.
5. Позивају се надлежна ентитетска министарства здравства и образовања, да побољшају услуге које се односе на здравство и образовање, које су потребне лицима са инвалидитетом, као и за побољшање инклузивног школства.
6. Позивају се надлежне институције да приступе изради критерија за процјену инвалидности која је усклађена са Конвенцијом и Стандардима свјетске здравствене организације као и да изради функционални регистар са подацима о врстама инвалидитета, полним и старосним карактеристикама особа с инвалидитетом, како би се могли користити као основни податак за процјену стања људских права ових лица.
7. Позивају се надлежне институције да утичу на побољшање провођења Закон о знаковном језику, као и законске регулативе у БиХ, које се односе на систем информисања и приступ информацијама и комуникацијама, како би лица са инвалидитетом имале могућност комуникације у остваривању својих права, што се посебно односи на јавне сервисе, јавне институције и кориштење услуга као што су нотарске, судске услуге и слично томе.
8. Неопходно је прописати и усвојити стандарде који се односе на урбанизам и грађење, како би лица са инвалидитетом имала могућности за приступ зградама институција, јавном превозу и лифтовима.

Председавајући Заједничке комисије

Борислав Бојић